

מצות אכילת הפסח היתה עד חצות, ואם כן על כרחנו שלא נתאחזה המילה כל כך, ועוד שאין להוכיח ממש רבינו בכהאי גוונא, שהלא איתא במדרש⁽³⁹⁾ שביום מותו כתב משה י"ג ספרי תורה, ואם היה בכוחו לכתוב ביום אחד י"ג ספרי תורה, אם כן אי אפשר להוכיח שחל עיכוב ואיחור במילת ישראל כליל פסח מצרים.⁽⁴⁰⁾

הברית לאחד מבניו של חתנו הגרי"מ פיינשטיין, נועדה להתקיים ביום השמיני ללידתו בשעה תשע בבוקר, בביה"ח 'שערי צדק'. והנה בבואו אל המקום בשעה היעודה לא חש מרן זצ"ל בטוב, ולפיכך פרש לנוח בחדר צדדי למשך כעשרה רגעים. מששב אל מקום הברית והתברר כי המתינו לו ובשל כך חל עיכוב של רגעים אחדים - תהה ואמר: "זריזין, זריזין..." (-כאומה, היה עליכם להקדים לעשות הברית מבלי להמתין רגע נוסף בעבורי!)^(40א)

שמחת נישואין - בכלי זמר

שמחת נישואיהם של שני ילדיו הגדולים, בנו הגרי"ד זצ"ל ובתו הרבנית פיינשטיין ע"ה, התקיימו בירושלים בשנת תש"ו, בהפרש של חדשים אחדים בין זו לזו. כאשר אמרו בפני מרן זצ"ל כי עקב מנהג ירושלים שלא לנגן בכלי זמר בשמחת נישואין,⁽⁴¹⁾ לא ניתן להזמין כלי זמר שינעימו את החתונה, הגיב כמי שלא ידע עד כה על עצם התקנה, ותמה: "הכיצד יתכן חתונה ללא כלי זמר?! חתונה ללא כלי זמר אינה חתונה", והראה לדברי ה"אליהו רבא"⁽⁴²⁾ על

(39) דברים רבה ט', ט'.

(40) מפי בעל המעשה הג"ר אליקים שלזינגר שליט"א.

(40א) מפי ע"נ ששמע מאחד מתלמידי הגרי"מ פיינשטיין זצ"ל, שבספרו באזניו עובדה זו, סיים ר' מיכל, כמצטדק: "נו, אויף אזא א מענטש, קען איך ניט ווארטען"? [-וכי לכה 'אדם' יכולתי שלא להמתין?!].

(41) מתקנת סב רעייתו הרבנית ע"ה - הג"ר מאיר אויערבאך זצ"ל - בעל ה"אמרי בינה", ששימש בקודש כראב"ד ירושלים כעשרים שנה, עד להסתלקותו באייר תרל"ח. (כמובא בתשובת הגרי"ח זאנענפעלד זצ"ל בספר "שלמת חיים", ח"א סי' ע"ז).

(42) או"ח סי' של"ח סק"ד.

ההלכה המבוארת בהלכות שבת בשו"ע או"ח "יש מתירין לומר לעכו"ם לנגן בכלי שיר בחופות", שכתב בזה"ל: "כתב המהרי"ל הלכות עירובין, אם יש ציווי שלא לנגן בכלי שיר, לא יעשו הנישואין בלי כלי זמר, דהוא עיקר שמחת חתן וכלה, ואם אי אפשר במקומן, ילכו למקום אחר". והרמ"א הוסיף על דברי המחבר, יתרה מזו: "הגה, ואפי' לומר לאינו יהודי לתקן כלי שיר שרי, משום כבוד חתן וכלה".⁽⁴³⁾

בשמחת נישואי רבי מאיר הלוי סאלאוויציק
מימין לשמאל: ר' יחיאל בנדיקט, החתן, מרן זצל
ורבי יוסף דב סאלאוויציק

למעשה, החתונות של שאר הבנים שמכאן ואילך התקיימו מחוץ לירושלים, וכך יכלו להביא מנגנים בכלי זמר.⁽⁴⁴⁾

כיבוד אב

לאחר תום מלחמת העולם השניה, עלה אחד משרידי החרב לא"י, כשבאמתחתו מכתב בכת"י של מרן הגר"ח אל סבו שהיה רעהו מתקופת וואלוז'ין. כשהמכתב בידו סר הלה אל מעונו של מרן זצ"ל בירושלים, וסיפר לו על דבר המכתב הנמצא כעת בידו. מרן זצ"ל ביקש הימנו להמתין כמה רגעים, בטרם יראה לו את דברי אביו, כשבינתים הוא פונה ויוצא מן החדר.

כעבור זמן מה, שב כשהוא לבוש בגדי שבת, ורק אז נפנה לפתוח את

(43) וראה עוד במג"א שם סק"ד שכתב: "ואפשר דרמ"א הכריע מדעתו להתיר לכבוד חתן וכלה, דאיתא במהרי"ל שפעם אחת גזר המושל שלא ינגנו בכלי שיר, וציוה [-המהרי"ל] להוליך חתן וכלה לעיר אחרת לעשות החתונה כדי לנגן בכלי שיר". וביאר ה"מחצית השקל" דמקורו מהאי עובדא, דמ"מ משמע דעיקר שמחת חתן וכלה תלוי בכלי שיר, לכן התיר רמ"א מדעת עצמו יותר מהמרדכי אפילו לומר לגוי לעשות מלאכה דאורייתא".

(44) מפי הג"ר רפאל ברלין שליט"א, ששמע מאביו רבי אלכסנדר זיסקינד זצ"ל.